

POWSTAJE MUZEUM ŻYDÓW MAZOWIECKICH

W Płocku powstaje pierwsze na Mazowszu muzeum mazowieckich Żydów. Już w styczniu 2012 roku XIX-wieczna płocka Mała Synagoga przyjmie pierwszych zwiedzających. Dziś marszałek Adam Struzik podpisał umowę dotyczącą unijnego dofinansowania. – *To bardzo ważny dzień nie tylko dla Płocka, ale i dla całego Mazowsza. 65 lat po wojnie powstaje pierwsze Muzeum Żydów Mazowieckich. Płocka synagoga po wielu latach zostanie wyremontowana i stanie się miejscem, w którym będziemy mogli poznać historię narodu, który współtworzył tożsamość Mazowsza* – podkreśla marszałek. Koszt inwestycji to 9 mln zł, z czego 7,7 mln zł to środki unijne.

Przed drugą wojną światową na terenie Mazowsza żyło ok. 600 tys. Żydów. W samym Płocku ludność pochodzenia żydowskiego stanowiła blisko jedną trzecią wszystkich mieszkańców. Płocka Mała Synagoga jest jedną z nielicznych zachowanych do dnia dzisiejszego bożnic na Mazowszu i jedyną na terenie regionu płockiego. Niestety, z uwagi na zły stan techniczny obecnie nie jest dostępna dla zwiedzających. Dzięki inicjatywie **Stowarzyszenia Synagoga Płocka** i środkom unijnym możliwe będzie nie tylko odrestaurowanie tego zabytku, ale także utworzenie w nim pierwszego w województwie Muzeum Żydów Mazowieckich. **Początek robót budowlanych zaplanowano na sierpień br.**

Płocka synagoga to budynek murowany, dwukondygnacyjny, wzniesiony w stylu klasycystycznym. Projekt adaptacji budynku zakłada odtworzenie wyglądu z lat 60. XIX wieku. W pierwszej kolejności będą przeprowadzone gruntowne roboty budowlane (m.in. wzmocnienie fundamentów, całkowita wymiana dachu, stropu czy tynków).

– *W ramach kolejnych prac będą wykonane ścianki działowe, stolarka, podłoga i posadzki, wszelkie niezbędne instalacje, malowanie wewnętrzne i elewacja, kanalizacja deszczowa oraz zagospodarowanie terenu. Po odrestaurowaniu budynku przystąpimy do jego unikalnego wyposażenia* – mówi Prezes Zarządu Stowarzyszenia Synagoga Płocka, **Jerzy Janiak**.

– *Już zabieramy się do pracy. Zaczynamy już od 1 lipca, a na początku sierpnia będzie można zobaczyć efekty. Zrobimy wszystko, żeby muzeum było otwarte już pod koniec 2012 r.* – podsumował wiceprezes stowarzyszenia **Konrad Jaskóła**.

Ponieważ historyczny charakter obiektu nie pozwala na dowolność aranżacji przestrzeni wystawienniczej, projekt muzeum wymaga nieszablonowych rozwiązań ekspozycyjnych. Twórcy placówki chcą zatem, aby punktem wyjścia dla zwiedzających było **widowisko multimedialne**, uzupełnione klasycznymi formami ekspozycji. Charakter instytucji, mimo historycznej siedziby, będzie zatem bardzo nowoczesny. Kultura, obyczaje, obrzędy religijne Żydów na Mazowszu zostaną przedstawione za pomocą **najnowocześniejszych technik multimedialnych**. W ten sposób wystawa pozwoli zwiedzającym nie tylko poznać historię narodu żydowskiego, obejrzeć pamiątki materialne, ale i w sposób sensualny doświadczyć atmosfery i klimatu obrzędów religijnych, obyczajów czy nawet kuchni.

W sali głównej synagogi zwiedzający staną się uczestnikami ok. 40-minutowego widowiska filmowo-dźwiękowego. Dynamika i dramaturgia przekazu będzie osiągnięta dzięki umieszczeniu wielu płaszczyzn projekcji oraz źródeł dźwięku. Gdy na jednym ekranie będzie wyświetlany materiał główny, na drugim film uzupełniający. Materiały mogą być także wyświetlane przemiennie, zmuszając widzów do podążania za obrazem – historią. Dzięki temu widzowie nie będą stali w jednym miejscu sali, a nowe miejsca stworzą nową perspektywę postrzegania. Również okna staną się ekranami. Będą w nich prezentowane m.in. **sceny z życia mazowieckich Żydów** czy też momenty krytyczne – wkraczanie wojsk hitlerowskich,

łapanek, życie w getcie. Przewodnikiem po wystawie będzie rabin – w centralnej przestrzeni sali zlokalizowany zostanie emiter dymu umożliwiający wyświetlanie na nim obrazu z projektora multimedialnego. Uzupełnieniem będą emitery zapachu, dzięki którym goście muzeum będą mogli poczuć np.: zapach trawy, potraw, prochu czy kadzidła.

Dodatkowo w muzeum prezentowane będą **filmy dokumentalne** oraz **filmy archiwalne**. Do dyspozycji zwiedzających będą także dwa **kioski interaktywne**, zawierające usystematyzowane informacje, teksty, zdjęcia, szkice, mapy i inne dane, optymalne do przeglądania w tej właśnie formie. Oczywiście nie zabraknie także gablot z eksponatami.

Zakres tematyczny ekspozycji będzie dotyczył m.in.: osadnictwa Żydów na ziemiach polskich w kontekście historycznym i politycznym, wspólnoty żydowskiej na Mazowszu, kultury, prawa, obyczajów, muzyki, kuchni, obrzędów religijnych czy chasydyzmu. Zwiedzający znajdą także informacje na temat nazizmu, II wojny światowej, Zagłady, ale także wybitnych Żydów mazowieckich i teraźniejszości – kultywowania tradycji i propagowania historii.

Muzeum ma być miejscem otwartym i prowadzącym aktywną działalność edukacyjną i kulturalną. Patronat nad programem kulturalnym placówki obejmie Muzeum Narodowe w Warszawie. W planach są widowiska multimedialne, warsztaty, wykłady i koncerty m.in.:

- Cykl wykładów o historii, obyczajach i stosunkach polsko-żydowskich we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej (IPN),
- Warsztaty edukacyjne na temat Holocaustu we współpracy z IPN,
- Wykład dr Grzegorza Gołębińskiego poświęcony płockim Żydom we współpracy z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego (FODŻ),
- Chór moskiewski śpiewa żydowskie pieśni – we współpracy z FODŻ,
- *Singer był w Płocku*, spotkanie z b. ambasadorem Izraela w Polsce Szewachem Weissem – we współpracy z FODŻ,
- Wystawa grafik poświęconych tematyce żydowskiej „Żyd niemalowany”,
- Koncert piosenki żydowskiej – młodzież licealna z Płocka,
- Spotkanie z polskimi reżyserami młodego pokolenia,
- Klezmerzy w Płocku – we współpracy z FODŻ,
- Warsztaty historyczne dla młodzieży i nauczycieli „Marzec 68” – we współpracy z IPN.

Budynek muzeum zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Placówka będzie także wpisana na Szlak Chasydzki, co daje nadzieję na zwiększenie ruchu turystycznego – co roku odwiedzić je może nawet kilkanaście tysięcy zwiedzających.

Beneficjent: Stowarzyszenie Synagoga Płocka

Tytuł projektu: Adaptacja byłej Bożnicy przy ul. Kwiatka 7 w Płocku na Muzeum Żydów Mazowieckich

Całkowita wartość: 9 059 470,98 zł

Kwota dofinansowania: 7 700 550,33 zł

Marta Milewska

Rzecznik Prasowy

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego

tel. 022 59 07 602, kom. 510 591 974

e-mail: m.milewska@mazovia.pl

Zespół Prasowy

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

tel. 022 542 22 23, kom. 506 047 917

e-mail: media@mazowia.eu